

Návrh postupov vykonávania čistenia a dezinfekcie lodí počas pandémie COVID-19

vypracovaný podľa odporúčaní EU Healthy Gateways Joint Action* zo dňa 20. 04. 2020 („Suggested procedures for cleaning and disinfection of ships during the COVID-19 pandemic“).

Personál, ktorý bude vykonávať čistenie a dezinfekciu musí byť vyškolený vo vykonávaní týchto činností, vrátane postupov pri používaní čistiacich a dezinfekčných prostriedkov ako aj v používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov (OOPP).

Odporúčané OOPP pre personál vykonávajúci čistenie a dezinfekciu

- jednorazové rukavice;
- hrubé pracovné rukavice;
- respirátor FFP2 (N95) alebo FFP3 (N99) (testované na konkrétne použitie, s ventilom alebo bez ventilu); **
- ochranné okuliare (alebo štít na tvár);
- nepremokavý plášť s dlhým rukávom;
- čižmy.

** pri vykonávaní čistenia a dezinfekcie vysoko rizikových priestorov; v prípade, že respirátor nie je k dispozícii, môže byť použitá chirurgická maska, je však potrebné zvážiť možnosti jej použitia (rozsah a riziká) a to v závislosti od konkrétnej situácie/prípady;

Pomôcky na vykonávanie čistenia a dezinfekcie

Všetky priestory/plochy sa musia čistiť a dezinfikovať pomôckami (napr. handry, vedrá) určenými na tento účel a diferencovane t.j. zvlášť pre každý priestor/plochu. Použitá voda sa musí zneškodňovať ako odpadová voda.

Odporúča sa používať jednorazové pomôcky (handričky, špongie atď.). V prípade, že tieto nie sú k dispozícii, je potrebné po použití namočiť čistiace pomôcky do dezinfekčného roztoku s virucídnym účinkom na báze chlóru (aspoň na 10 minút). Pre opakované použitie sa odporúča používať handry, ktoré je možné prať pri teplote 90° C.

V prípade nedostatočného množstva pomôcok na čistenie musí byť dodržaná zásada postupu čistenia od najčistejších priestorov ku najznečistenejším (napríklad ku priestoru s podozrivým alebo potvrdeným prípadom COVID-19).

Na vykonávanie dezinfekcie sa musia používať len schválené prípravky a pri ich aplikácii musí byť dodržaný postup určený výrobcom.

Tepelná inaktivácia koronavírusu je možná nasledovne :	teplota	čas
	56°C	90 minút
	67 °C	60 minút
	75 °C	30 minút

Najexponovanejšie priestory/plochy a postupy pri ich čistení a dezinfekcii

Z hľadiska mikrobiálnej kontaminácie medzi najexponovanejšie priestory a plochy – dotykové plochy, patria povrchy stien, okien a stolov, kľučky, madlá schodísk a stoličiek, vypínače, rôzne tlačítka (napr. vo výťahoch), vodovodné kohútiky a podobne.

Efektívny postup vykonávania čistenia a dezinfekcie zahŕňa čistenie vodou s prídavkom čistiaceho prostriedku (saponátu) a následnú aplikáciu dezinfekčného prostriedku na báze chlóru (s počiatočnou koncentráciou 5%) alebo alkoholu (70%) s dobou expozície 10 minút.

Chlórové dezinfekčné prípravky musia byť vždy čerstvé tj. pripravené tesne pred použitím.

Verejné toalety, umývadlá a ostatné zariadenia na osobnú hygienu

Všetky verejné toalety a dotykové plochy v týchto priestoroch sa musia čistiť pravidelne (toalety s frekvenciou aspoň 1x za hodinu) resp. so zvýšenou frekvenciou v prípade vypuknutia epidémie.

Stoličky, pohovky, obklady stien

Pred vlastnou dezinfekciou je potrebné vykonať mechanickú očistu a odstrániť z povrchov viditeľné kontaminanty.

Vzhľadom na možné poškodenie jednotlivých povrchových materiálov (napr. textílií) chlórými dezinfekčnými prípravkami, je potrebné použiť iný vhodný spôsob ich dezinfekcie.

Následne, ak je to možné, nechať ich voľne vyschnúť na vzduchu. Výhodou môže byť súčasne prítomnosť slnečného žiarenia.

Matrace

Znečistené matrace je potrebné čistiť parou alebo zlikvidovať.

Koberce a bytové zariadenie

Koberce a bytové zariadenie, ktoré sa nedajú prať, je možné čistiť teplou vodou s prídavkom saponátu a následne parou. Na čistenie kobercov sa odporúča parné čistenie s ich následnou dezinfekciou.

Koberce v miestnostiach (kajutách), v ktorých boli infikované osoby je možné vysávať len po ich predchádzajúcej dezinfekcii.

Upozornenie: v prípade použitia pary na dezinfekciu mäkkých a jemných materiálov (napríklad kobercov a záclon) je potrebné, vzhľadom k citlivosti uvedených materiálov voči vysokým teplotám, použiť parný spôsob v kombinácii s ďalším spôsobom dezinfekcie.

Textílie a bielizeň

Všetky textílie (napr. posteľná bielizeň, záclony, obrusy atď.) je potrebné prať v horúcej vode (90° C) s prídavkom pracieho prostriedku.

V prípade, že s ohľadom na druh materiálu nie je možné pranie pri vysokej teplote, je postup podobný ako je uvedené v časti „koberce a bytové zariadenie“.

S bielizňou z kabín prípadov podozrivých z nákazy COVID-19 a z ich kontaktov sa musí nakladať ako s infekčným materiálom a postupovať podľa všeobecného plánu manažmentu infekčných chorôb vypracovaného na lodiach.

Elektronika

Pri vykonávaní čistenia a dezinfekcie elektroniky (napr. mobilné telefóny, tablety, dotykové obrazovky, diaľkové ovládače a klávesnice) je potrebné postupovať podľa pokynov výrobcu resp. odstrániť prípadné viditeľné znečistenie a pokiaľ odporúčanie od výrobcu nie je k dispozícii, odporúča sa použiť dezinfekčné obrúsky na báze alkoholu, s obsahom najmenej 70 % alkoholu.

Postup pri vykonávaní čistenia a dezinfekcie povrchov znečistených telesnými výlučkami

- telesné výlučky mechanicky odstrániť pomocou handry a nakladať s týmto materiálom ako s infekčným odpadom;
- povrch vyčistiť a vydezinfikovať dezinfekčným prostriedkom na báze chlóru (odporúča sa počiatočná koncentrácia 5% a doba expozície 10 minút);
- po uplynutí doby expozície opláchnuť povrch čistou vodou.

Nakladanie s odpadmi

Odpad z paluby lode sa musí zhromažďovať v bezpečne uzavretých plastových vreciach, tak aby neprišlo k jeho úniku a musí sa dopraviť do zberných zariadení prístavu.

Infekčný odpad musí byť označený a musí sa s ním nakladať oddelene od ostatných druhov odpadu.

Konečná likvidácia odpadu musí byť vykonaná v súlade s programom odpadového hospodárstva príslušného prístavu.

* EU Healthy Gateways Joint Action – projekt financovaný Európskou komisiou, realizovaný v rámci 3. zdravotníckeho programu Európskej Únie na roky 2014-2020.

Úplné originálne znenie dokumentu „Suggested procedures for cleaning and disinfection of ships during the COVID-19 pandemic“ je k dispozícii [TU](#).